

**Program realizacji wewnątrzszkolnego
systemu doradztwa zawodowego
w Liceum Ogólnokształcącym nr XI
im. S. Konarskiego we Wrocławiu
na rok szkolny 2023/2024**

SPIS TREŚCI:

- I. Podstawa prawna**
- II. Cele, zadania i treści**
- III. Realizatorzy WSDZ**
- IV. Sojusznicy realizacji WSDZ**
- V. Adresaci i sposoby realizacji działań**
- VI. Plan realizacji działań**

I. Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r.– Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023, poz.900)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019, poz. 325).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz.U z 2022 poz.1594)
4. Rozporządzenie MEN z 1 lipca 2020 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. 2017 poz. 1575 z późn. zm.).
5. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 lutego 2023 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół. (Dz. U. 2023, poz. 277).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. 2018, poz. 1601 z późn. zm.)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia ((Dz. U. poz. 467, z 2020 r. poz. 1248, z 2021 r. poz. 1537, z 2022 r. poz. 622 i 1705 oraz z 2023 r. poz. 314 i 1755));

II. Cele, zadania i treści

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru dalszego kierunku kształcenia i zawodu.

WSDZ zakłada, że:

- wybór zawodu jest wynikiem decyzji podejmowanych bardziej lub mniej świadomie na przestrzeni wielu lat edukacji ;
- preferencje zawodowe mają związek z wieloma czynnikami, w tym z doświadczeniami z dzieciństwa;
- wybór zawodu zależy od wyznawanych wartości, czynników emocjonalnych, rodzaju i poziomu wykształcenia oraz wpływu środowiska.

Celem Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego jest wspieranie uczniów w procesie podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych w oparciu o znajomość siebie, systemu edukacji oraz rynku pracy.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego realizowanego w Liceum Ogólnokształcącym nr XI we Wrocławiu obejmuje szereg działań podejmowanych w celu prawidłowego przygotowania uczniów do kolejnego etapu kształcenia i podjęcia trafnej decyzji zawodowej. Jest to systemem spójnych działań mających na celu wsparcie uczniów w procesie rozpoznawania własnych zasobów w postaci zainteresowań i predyspozycji zawodowych oraz ewentualnych ograniczeń, w celu zaplanowania swojej dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej oraz przygotowania się do wejścia na rynek pracy i efektywnego w nim funkcjonowania.

Treści programowe WSDZ :

1. Poznawanie własnych zasobów :

Uczeń:

- rozpoznaje własne zasoby, określa obszary do rozwoju edukacyjno - zawodowego i osobistego;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia (w tym zdrowotne) w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe), w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. Świat zawodów i rynek pracy :

Uczeń:

- analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- analizuje informacje o lokalnym, regionalnym i krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach;
- porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą. Rozróżnia rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- konfrontuje własne zasoby z potrzebami i oczekiwaniami rynku pracy;
- sporządza dokumenty aplikacyjne i umie zaprezentować się podczas rozmowy kwalifikacyjnej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie:

Uczeń:

- umie korzystać z różnorodnych źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia;
- analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych;
- określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych:

Uczeń:

- ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych;
- dokonuje wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej, przewiduje skutki własnych decyzji.

Doradztwo zawodowe realizowane jest:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego wynikających z ramowych planów nauczania;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - bieżącą pracę z uczniami wspomagającą w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez wychowawców, nauczycieli i specjalistów;
 - zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza szkołą;
 - indywidualne i grupowe zajęcia związane z wyborem dalszego kształcenia i zawodu;

III. Realizatorzy Wewnętrznskolnego Systemu Doradztwa Zawodowego i ich zadania.

W realizację Wewnętrznskolnego Systemu Doradztwa Zawodowego zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy) oraz inni pracownicy np. pielęgniarka (o ile jest zatrudniona w szkole) realizując poszczególne zadania i współpracując ze sobą w ramach swoich obowiązków i kompetencji.

- **Dyrektor:**

- odpowiada za organizację i realizację doradztwa zawodowego w szkole;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji programu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole doradztwa zawodowego;

- **Doradca zawodowy/ nauczyciel koordynator doradztwa zawodowego w szkole:**

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- prowadzi zajęcia mające na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego planowania kariery, podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych, z uwzględnieniem ich zainteresowań i uzdolnień oraz informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.
- opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcami i specjalistami zatrudnionymi w szkole program realizacji wewnętrznyskolnego systemu doradztwa zawodowego oraz koordynuje jego realizację;
- wspiera nauczycieli i wychowawców w realizacji zadań związanych z doradztwem zawodowym;
- koordynuje działania informacyjno-doradcze realizowane przez szkołę, w tym gromadzi, aktualizuje i udostępnia materiały informacyjno-edukacyjne dla uczniów, ich rodziców i nauczycieli.

- **Wychowawcy:**

- wspierają uczniów i pomagają im w określeniu ich mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień;

- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego ;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- biorą udział wspólnie z uczniami w targach i prezentacjach ofert edukacyjnych oraz innych tego typu wydarzeniach w szkole i poza nią;
- kierują do specjalistów udzielających pomocy w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami uczniów w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

- **Nauczyciele przedmiotów ogólnych:**

- pomagają uczniom w określeniu ich mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania doradztwa zawodowego dla uczniów;
- zachęcają i przygotowują uczniów do udziału w konkursach zawodowych;
- prowadzą zajęcia dodatkowe, w tym koła zainteresowań;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

- **Specjaliści – pedagog, psycholog:**

- diagnozują predyspozycje i preferencje zawodowe uczniów, pomagają określić ich uzdolnienia i zainteresowania;
- udzielają konsultacji i porad zawodowych uczniom i ich rodzicom;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzonych zajęciach z uczniami;
- organizują prezentacje ofert edukacyjnych szkół i uczelni oraz inne imprezy, wydarzenia i spotkania dla uczniów, szczególnie klas maturalnych;
- organizują lub prowadzą zajęcia warsztatowe dotyczące komunikacji, radzenia sobie ze stresem, wystąpień publicznych, redagowania dokumentów aplikacyjnych itp. tematów związanych z podejmowaniem aktywności zawodowej i funkcjonowaniem na rynku pracy;

- współpracują z instytucjami wspierającymi działania szkoły w ramach Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego.

- **Nauczyciel-bibliotekarz:**

- gromadzi informatory wyższych uczelni, ulotki reklamowe i inne materiały informacyjne zawierające informacje mogące pomóc uczniom w podejmowaniu decyzji zawodowej;
- aktualizuje i udostępnia uczniom i nauczycielom zasoby biblioteczne dotyczące doradztwa zawodowego;
- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

- **Pielęgniarka:**

- współpracuje ze szkolnym koordynatorem doradztwa oraz z innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji dotyczących ograniczeń w wyborze dalszego kształcenia i zawodu wynikających ze stanu zdrowia;
- prowadzi działania edukacyjne i prozdrowotne.

IV. Sojusznicy – instytucje i osoby współpracujące ze szkołą w realizacji WSDZ.

Doradztwo zawodowe stanowi system działań oparty na współpracy wielu podmiotów. Wspólne działania systemowe pozwalają na dokonanie podziału zadań adekwatnie do posiadanej wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze przedsiębiorczości, wychowania, poradnictwa i doradztwa zawodowego.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparcie merytoryczne dla szkół stanowią: poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne i centra kształcenia praktycznego. Ponadto szkoła pozyskuje partnerów wspierających działania związane z doradztwem zawodowym. Są to instytucje, placówki, firmy, które mogą być angażowane w działania kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, nauczycieli i rodziców.

W ramach WSDZ Liceum Ogólnokształcące nr XI we Wrocławiu współpracuje z:

- rodzicami i opiekunami uczniów;
- poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, a szczególnie z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 2 we Wrocławiu;
- wrocławskimi uczelniami i szkołami wyższymi;
- akademickimi biurami karier;
- Międzyszkolnym Ośrodkiem Aktywności Zawodowej w Centrum Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu;
- urzędami pracy;
- przedstawicielami lokalnych firm i pracodawców.

V. Adresaci działań Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

W trosce o spójność i skuteczność podejmowanych działań związanych z realizacją doradztwa zawodowego w szkole, program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego zawiera działania skierowane do:

- uczniów – dotyczące poznawania własnych zasobów, zawodów i rynku pracy możliwości i poziomów kształcenia oraz planowania własnego rozwoju i podejmowania decyzji dotyczącej dalszego kształcenia i zawodu;
- rodziców – informacyjno-doradcze;
- nauczycieli – doskonalące warsztat pracy, pomoc w realizacji zadań doradczych.

Działania z zakresu WSDZ realizowane są w ramach:

- godzin wychowawczych;
- lekcji przedmiotowych;
- zajęć pozalekcyjnych;
- wycieczek edukacyjnych;
- przygotowania uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych;

- konferencji, wykładów, prelekcji itp. organizowanych dla uczniów i nauczycieli przez podmioty współpracujące ze szkołą;
- udziału w targach edukacyjnych, targach pracy, drzwiach otwartych , salonach maturzystów itp. wydarzeniach.

VI. Plan realizacji zadań wynikających z Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

- **Działania skierowane do uczniów:**

OPIS DZIAŁANIA	ADRESACI	FORMY REALIZACJI	REALIZOWANE TREŚCI PROGRAMOWE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZ.
Zajęcia integracyjne	uczniowie klas I	zajęcia warsztatowe	podstawy komunikacji, zasady pracy w zespole, budowanie atmosfery zaufania	pedagodzy	wrzesień
Zajęcia umożliwiające uczniom: - poznawanie i definiowanie własnych zasobów (zdolności, zainteresowań i predyspozycji zawodowych) i gromadzenie informacji o sobie; - naukę wyznaczania celów edukacyjno – zawodowych. i określania warunków ich realizacji; -planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej; - poznawania wymagań rynku pracy, metod poszukiwania pracy,	uczniowie kl. I i II oraz inni zainteresowani uczniowie	Zajęcia z doradztwa zawodowego, zgodnie z siatką godzin oraz lekcje wychowawcze, konsultacje i porady indywidualne	określanie mocnych i słabych stron, definiowanie uzdolnień, typu charakter, system wartości przy pomocy testów i ćwiczeń zgodnie z programem doradztwa zawodowego w liceum ogólnokształcącym	doradca zawodowy, pedagog, wychowawcy	cały rok

przygotowania dokumentów aplikacyjnych itd.					
„Zanim wybierzesz”	uczniowie klas maturalnych	zajęcia warsztatowe z doradcą z MOAZ przy CKZ	Warunki trafnego wyboru, typy uczelni, jak szukać informacji o wybranych kierunkach i zasadach rekrutacji , proces rekrutacyjny, zasady aplikowania na uczelnię, wyliczanie punktów rekrutacyjnych.	pedagog	październik, listopad
Warsztaty dotyczące radzenia sobie ze stresem	uczniowie klas III	zajęcia warsztatowe	Jak rozpoznać stres i jak sobie z nim radzić?	pedagog, psycholog, wychowawcy	Luty, marzec
Warsztaty autoprezentacji i wystąpień publicznych	uczniowie klas III	Wykład połączony z częścią warsztatową	Jak przygotować się do wystąpienia publicznego, warunki dobrej prezentacji	Pedagog, psycholog, wychowawcy	Luty, marzec
Prezentacja ofert edukacyjnych uczelni i szkół wyższych	Uczniowie klas maturalnych	Prezentacja przedstawicieli uczelni na lekcjach wychowawczych, ekspozycja plakatów i ulotek informacyjnych.	Prezentacja ciekawych kierunków i możliwości zatrudnienia po studiach, pomoc stypendialna, współpraca z uczelniami zagranicznymi	wychowawca	cały rok
Organizacja Szkolnych Targów Edukacyjnych	Uczniowie klas I, II i III	Prezentacja ofert edukacyjnych wybranych szkół i uczelni	Prezentacja ciekawych kierunków i możliwości na wybranych uczelniach, nawiązanie kontaktów przedstawicielami, rozmowy ze studentami	Doradca zawodowy	marzec
Udział w targach pracy, zewnętrznych targach edukacyjnych, drzwiach otwartych wyższych uczelni	Zainteresowani uczniowie	Zajęcia poza szkołą	Zapoznanie się z ofertami pracy, możliwościami pracy (w tym doraźnej) i wymaganiami pracodawców i ofertą poszczególnych uczelni	Doradca zawodowy, wychowawcy	Zgodnie z terminarzem, harmonogramem

Spotkania przedsiębiorcami i przedstawicielami ciekawych zawodów	Zainteresowani uczniowie	Wykład, prezentacja, wywiad	Możliwość poznania ciekawych osobowości, ludzi mających ciekawe pasje i zainteresowania, wykonujących ciekawe zawody	Wychowawcy, nauczyciele	W uzgodnionym terminie
Popularyzacja i udział w akcjach wolontariackich	Zainteresowani uczniowie	Wykonywanie konkretnych zadań wynikających z prowadzonej akcji	Nabywanie nowych umiejętności, poznawanie różnych instytucji i stanowisk pracy w praktyce	Opiekun wolontariatu i SU	Cały rok zgodnie z harmonogramem
Gromadzenie i udostępnianie informatorów o szkołach policealnych i wyższych uczelniach	Zainteresowani uczniowie	Udostępnianie informacji	Wyszukiwanie interesujących kierunków studiów, zdobywanie informacji o kierunkach na wybranych uczelniach	Bibliotekarz, pedagog, psycholog	Na życzenie cały rok.
Organizacja Drzwi Otwartych	Uczniowie klas VIII szkół podstawowych	Spacer po szkole, prezentacja ciekawych zajęć i projektów, quizy i konkursy	prezentacja przygotowanej oferty edukacyjnej środowisku lokalnemu i potencjalnym kandydatom	Zespół ds. promocji szkoły	26 marca

- Działania skierowane do nauczycieli, wychowawcy, specjalistów:**

DZIAŁANIE	ADRESACI	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
Zdefiniowanie zagadnień z zakresu doradztwa zawodowego z treści programowych kształcenia ogólnego, pomoc w realizacji doradztwa zawodowego na przedmiotach ogólnych	Nauczyciele przedmiotów ogólnych	Konsultacja i pomoc w wyłonieniu odpowiednich zagadnień	Doradca zawodowy, pedagog, psycholog	Wg potrzeb

Przygotowanie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w ramach lekcji wychowawczych	Wychowawcy klas	Pomoc w utworzeniu scenariusza, udostępnienie materiałów	Doradca zawodowy	Wg potrzeb
Inicjowane kontaktów/pomoc w zorganizowaniu spotkań z przedstawicielami uczelni i rynku pracy dla uczniów	Wychowawcy, zainteresowani nauczyciele	Udostępnienie kontaktów, pomoc w organizacji	Doradca zawodowy, pedagog, psycholog	Wg potrzeb
Udział w różnych formach doskonalenia zawodowego z zakresu doradztwa zawodowego	Nauczyciele, pedagodzy psycholodzy, doradca zawodowy	Umożliwienie/ delegowanie do udziału w seminariach, konferencjach, szkoleniach, targach	dyrektor	Wg zgłoszeń i i potrzeb

• **Działania skierowane do rodziców :**

DZIAŁANIE	ADRESACI	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
Drzwi Otwarte Szkoły	Rodzice uczniów klas VIII, środowisko lokalne	Promocja szkoły i oferty edukacyjnej	Zespół ds. promocji szkoły	26 marca
Indywidualne konsultacje i porady	Rodzice wszystkich uczniów	Pomoc w rozwiązaniu problemu, uzyskaniu informacji/kierowanie do specjalistów	Doradca zawodowy, pedagog, psycholog, wychowawcy	Cały rok /wg ustalonych terminów
Udostępnianie informacji w zakresie doradztwa zawodowego, informowanie o wydarzeniach i podejmowanych działaniach	Rodzice wszystkich uczniów	Zamieszczanie informacji na stronie WWW szkoły, kontakt poprzez dziennik elektroniczny,	Doradca zawodowy	Cały rok